

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO - 588086 - I/08/AB

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 11/06/2008r.

Pan Zbigniew Marciniak

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Edukacji Narodowej

al. Szucha 25

00-918 WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji dotyczącej części humanistycznej tegorocznego egzaminu gimnazjalnego pragnę uprzejmie podziękować za wyjaśnienia udzielone przez Pana Ministra pismem z dnia 27 maja 2008 r.

Jednocześnie, z uwagi na treść przywołanego wyżej pisma, a także w nawiązaniu do informacji zamieszczonych w tej sprawie na witrynie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na problemy sygnalizowane w kierowanych do mnie skargach, dotyczące proponowanego przez Ministerstwo rozwiązania zaistniałej sytuacji.

Z udzielonych wyjaśnień, a także z informacji podawanych przez środki masowego przekazu wynika, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie przewiduje możliwości powtórnego przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego przez ubiegających się o to uczniów tych szkół, w których nauczyciele języka polskiego nie omówili wymaganych na egzaminie lektur. Ponadto, Ministerstwo informuje, że podjęto kroki w celu zdiagnozowania skali nieprawidłowości w realizacji podstawy programowej z języka polskiego, a uczniowie, którzy nie udzielili odpowiedzi na 32 pytanie w arkuszu egzaminacyjnym zostaną objęci indywidualną opieką kuratorów.

Tymczasem w ramach konstytucyjnego prawa do nauki (art. 70 Konstytucji RP) dzieci powinny mieć zagwarantowaną możliwość edukacji na najwyższym poziomie, przez co rozumie się m.in. właściwą organizację oraz efektywne wykorzystywanie zajęć lekcyjnych tak, aby zrealizować odgórnie ustaloną podstawę programową ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych. We wstępie do ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) czytamy ponadto, że kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, a szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, że edukacja w gimnazjum z samego założenia ma na celu przygotowanie do zdania egzaminu gimnazjalnego, co umożliwi dalsze kształcenie na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.

Nie jest moją intencją kwestionowanie zasadności pytania nr 32 części humanistycznej tegorocznego egzaminu gimnazjalnego. Nie ulega jednak wątpliwości, że z uwagi na nieprawidłowości w realizacji podstawy programowej z języka polskiego, część uczniów została pozbawiona możliwości prawidłowego przygotowania się do egzaminu, który decyduje o dalszych losach absolwentów gimnazjów.

W mojej ocenie, proponowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej rozwiązanie - tj. objęcie uczniów indywidualną opieką kuratorów, jako nieprecyzyjne i ogólnikowe nie może przynieść spodziewanych efektów. Podobnie ocenić należy zapowiedź przyznania poszkodowanym uczniom specjalnych zaświadczeń o nieomówieniu wymaganych na egzaminie lektur. Oczywistym jest, że przywołane zaświadczenie będzie pozbawione jakiegokolwiek mocy prawnej, a dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych nie będą zobligowani do respektowania tego dokumentu podczas rekrutacji prowadzonej na tych samych zasadach dla wszystkich absolwentów gimnazjów. Co za tym idzie uczniowie, którzy nie z własnej winy na egzaminie gimnazjalnym nie rozwiązali jednego z wysoko punktowanych zadań są praktycznie pozbawieni możliwości kształcenia w renomowanych liceach i innych szkołach średnich. Obawy te potwierdzają cytowane przez media wypowiedzi dyrektorów szkół, którzy zapowiedzieli, że tzw. zaświadczenia o nieomówieniu lektur nie mogą być podstawą do złagodzenia wymagań stawianych kandydatom podczas rekrutacji.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o RPO (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji na temat formy i zakresu tzw. indywidualnej opieki kuratorów oraz celów, jakie w zamiarach Ministerstwa ma spełniać zapowiadana opieka. Ponadto będę zobowiązany za poinformowanie mnie o działaniach jakie Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje podjąć w celu uniknięcia podobnych nieprawidłowości podczas kolejnych sesji egzaminu.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski